

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer H.M. de Jonge
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

datum: 3 juli 2020
betreft: Nadere vragen gegevensgebruik in de zorg
oms kenmerk: 166648.02U

Geachte heer De Jonge,

De leden van de fracties van **PvdA**, **GroenLinks**, **SP** en **SGP** danken de regering voor de antwoorden op de vragen over het besluit om huisartsenposten en de spoedeisende hulp tijdelijk de mogelijkheid te geven om patiëntengegevens te raadplegen zonder dat de patiënt daarvoor expliciet toestemming heeft gegeven.¹ Zij herhalen nogmaals dat hun vragen los staan van hun waardering voor de inzet van alle mensen die bijdragen aan het voorkomen van het verspreiden van het coronavirus en dat zij bovenal veel waardering hebben voor alle medewerkers in de zorg die ondersteuning leveren aan mensen die (potentieel) besmet zijn met het COVID-19-virus.

De leden van de fracties van PvdA, GroenLinks, SP en SGP hebben aandacht gevraagd voor de wijze van besluitvorming, de betrokkenheid van het parlement, de communicatie over het besluit en de duur van de getroffen maatregel. De antwoorden van de regering geven op de genoemde punten geen afdoende antwoord. Daarom leggen de leden van deze fracties de regering nog graag de volgende aanvullende vragen voor.

De regering schrijft in haar antwoord dat de meest belangrijke gegevens, nodig voor een adequate behandeling, zonder de nadere actie slechts voor de helft van alle Nederlanders geraadpleegd hadden kunnen worden. De leden van deze fracties begrijpen niet waarom dit het geval is. Waarom kan de toestemming niet op de gebruikelijke wijze gevraagd worden aan een patiënt? Bovendien biedt de Wet op de geneeskundige behandelovereenkomst (Wgbo) uitkomst voor gevallen waarin noodzakelijke zorg moet worden geleverd, geen tijd verspild mag worden en de cliënt geen expliciete toestemming kan geven.

Artikel 15b van de Wet cliëntenrechten bij elektronische verwerking van gegevens in de zorg² regelt de verplichting om toestemming te vragen voor het raadplegen van gegevens. Dit artikel is tot nu toe niet in werking getreden. Het derde lid van dit artikel bevat een afwijkingsbepaling en luidt: "Een

¹ Kamerstukken I 2019/20, 25 295, B.

² Op grond van artikel II, onder D (wijziging artikel 25) van de Wet van 5 oktober 2016 (Stb. 2016/373) is de citeertitel van deze wet gewijzigd in de Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg.

datum 3 juli 2020
 ons kenmerk
 blad 2

zorgverlener die ten aanzien van de cliënt direct moet handelen om ernstig nadeel te voorkomen terwijl het vragen van toestemming op dat moment niet mogelijk is, is in afwijking van het eerste lid bevoegd de gegevens van de desbetreffende cliënt die via een elektronisch uitwisselingsysteem beschikbaar zijn, te raadplegen, voor zover de raadpleging noodzakelijk is voor de door hem in die situatie ten aanzien van de cliënt te verrichten handelingen.” Welke belemmeringen voor de huidige praktijk hadden met dit artikel voorkomen kunnen worden? Hoe verhoudt dit zich tot het door minister Schippers bij de behandeling van de voornoemde wet genoemde uitgangspunt dat de kern van het wetsvoorstel is dat de patiënt meer regie kan krijgen over zijn gegevens?

Wat betreft de informatie over de verandering wordt verwezen naar een nieuwsbrief van de Taskforce Corona Opt-In op de website volgeezorg.nl, op de website van de Patiëntenfederatie Nederland en een persbericht van VWS. Adequate, tijdige en begrijpelijke informatievoorziening was een prangend punt bij de wetsbehandeling van de Wet cliëntenrechten bij elektronische verwerking van gegevens in de Eerste Kamer. De minister heeft toen toegezegd er op toe te zien dat alle Nederlanders adequaat geïnformeerd worden. De leden van de fracties van PvdA, GroenLinks, SP en SGP verwachten dat veel van de 8.000.000 Nederlanders van wie de gegevens nu gedeeld worden zonder toestemming niet op de hoogte zijn van de verandering. Waarop baseert de regering de gedachte dat het uitzenden van de voorgenoemde pers- en nieuwsberichten toereikend zou zijn? In de Wet cliëntenrechten bij elektronische verwerking van gegevens is opgenomen dat de zorgaanbieder verplicht is zijn patiënten te informeren over hun rechten bij elektronische gegevensuitwisseling, dus ook over het recht om geen toestemming te geven voor elektronische gegevensuitwisseling.³ De leden van deze fracties begrijpen niet waarom dit artikel in de gehanteerde werkwijze niet gerespecteerd is. Zij krijgen hierop graag een toelichting op.

De regering geeft in haar antwoord aan dat het loslaten van de toestemmingsvereiste in ieder geval duurt tot 1 juni 2020 dan wel zolang er maatregelen van kracht zijn om het COVID-19-virus onder controle te krijgen. Gezien de ontwikkeling van de coronapandemie, het ontbreken van vaccinaties en adequate behandelingen kan dit betekenen dat de genomen maatregel nog jaren van kracht blijft. Hebben de leden van de fracties van PvdA, GroenLinks, SP en SGP dat goed begrepen? Is er dan nog wel sprake van een noodmaatregel? Waarom wordt er niet voor gekozen om de gewenste verandering te realiseren door bijvoorbeeld een wijziging van de Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg?

De leden van de commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag bij voorkeur voor 4 september 2020.

Hoogachtend,

(10)(2a)

³ Artikel 15c, eerste lid.